

**Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk**

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK ZOOTECHNICZNYCH
I AKWAKULTURY

Biuletyn Informacyjny

kwartalnik II

Nr 3/2021

Warszawa, 2021

Szanowni Państwo,

podczas wrześniowego plenarnego posiedzenia Komitetu po raz pierwszy wręczone zostały nagrody i wyróżnienia Komitetu za wybitne osiągnięcia naukowe o dużym potencjale wdrożeniowym. Słowa podziękowania za pomyślne przeprowadzenie pierwszej edycji tego przedsięwzięcia kieruję do Komisji Nagrody, a także sponsora – Grupa ANIMPOL Sp. z o.o. Sp. Kom. w Gorzowie Wielkopolskim. Dorobek laureatów jest imponujący. Nade wszystko jednak budującym jest fakt, że te sukcesy są efektem wielkiej pracy „drużynowej”. To dobry sygnał na przyszłość. Jednak współpraca nauki z praktyką, a co za tym idzie wdrożenia, wciąż wymagają pokonania barier, w dużej mierze natury administracyjnej (vide: *Komercjalizacja badań naukowych*).

W nurt sukcesów wpisują się również prestiżowe wyróżnienia naszych naukowców-zootechników. Profesor Jan Jankowski został wybrany na członka Litewskiej Akademii Nauk, a Profesor Zygmunt Litwińczuk otrzymał godność doktora honoris causa, nadaną przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie.

Ostatnie miesiące były okresem wielu ważnych uroczystości i konferencji, z udziałem naszego Komitetu. W bieżącym roku KNZiA, jako współorganizator bądź patron honorowy uczestniczył w Konferencji „Wylęgarnia 2021” i wydanym z tej okazji opracowaniu naukowym „*Akwakultura narzędziem ochrony ichtiofauny*”, konferencji naukowej „Środowisko – zwierzę – człowiek”, połączonej z obchodami 20-lecia czasopisma *Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica*, II Sympozjum Naukowym „Nauki o zwierzętach w praktyce hodowlanej i badaniach biomedycznych”, a także planowanymi na listopad: 45. Seminarium Naukowo-Technicznego „Chemistry for Agriculture” w Karpaczu oraz XXIV Warsztatami Zootechnicznymi pt.: „Aktualne zagrożenia epidemiologiczne w produkcji zwierzęcej” w Warszawie.

Szpeciallym dużym zainteresowaniem cieszyły się 85. Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego w Olsztynie oraz wspomniana już Konferencja „Wylęgarnia 2021” w Darłównku, organizowane przez Polskie Towarzystwo Rybackie i obchodzący 70-lecie powstania Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie. Jubileusze świętowane są obecnie w innych jednostkach naukowych. Zakres i forma obchodów jest teraz reglamentowana przez sytuację pandemiczną. Jednak nader czytelne jest przesłanie tych uroczystości, które dobrze oddaje łacińska sentencja – ARTIFICEM COMMENDAT OPUS. Podczas obchodów 70-lecia Katedry Żywienia Zwierząt i Paszoznawstwa UP we Wrocławiu, odsłonięta została tablica pamiątkowa poświęcona pionierowi doświadczałnictwa zootechnicznego w Polsce i wielkiego autorytetu w zakresie żywienia zwierząt prof. Zygmunta Ruszczycowi. O dokonaniach Mistrza mówili z estymą i dumą Jego sławni Uczniowie. Z kolei podczas uroczystości jubileuszowych Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW tablicami i patronatem dwóch największych sal upamiętniono dwóch wielkich uczonych: prof. Joannę M. Radomską i prof. Henryka Jasiorowskiego. Natomiast w Szczecinie świętując 20-lecie uznanego periodyku naukowego *Acta Scientiarum Polonorum*, zorganizowana została konferencja z bardzo aktualnym tytułem „Środowisko – zwierzę – człowiek”. W najbliższym roku w klimat jubileuszowego świętowania wpisze się też 65-lecie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury, do czego już dziś serdecznie zapraszam.

Tomasz Szwaczkowski

Przewodniczący KNZiA

W numerze

1. Komerccjalizacja badań naukowych	3
2. Wręczenie nagród laureatom Nagrody KNZiA	5
3. Plenarne posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN ...	7
4. Jubileusz 70-lecia Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt ...	9
5. Wręczenie dyplomu Honorowej Przewodniczącej KNZiA PAN	12
6. Prof. Jan Jankowski członkiem zagranicznym Litewskiej Akademii Nauk ...	14
7. Prof. dr hab. dr h.c. multi Zygmunt Litwińczuk – doktorem <i>honoris causa</i> Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie ...	15
8. Nominacja na Dziekana dla prof. Brygidy Ślaskiej	16
9. Członkowie KNZiA w Radach Naukowych Instytutów	16
10. Konferencje	16
11. <i>Pro memoria</i>	24
12. Kalendarium konferencyjne	26

Komercjalizacja badań naukowych

W środowisku naukowym, w Polsce współpraca z przemysłem jest bardzo często postrzegana jako zło konieczne, wręcz kolaboracja z wrogiem, który ocenia naukę poprzez różne mierniki ekonomiczne. Z drugiej strony postęp i rozwój cywilizacji opiera się na wdrażaniu wyników różnych badań do życia codziennego. Wiele wynalazków, które po latach wydają się trywialne, jeszcze nie tak dawno były dostępne tylko dla wybrańców. Dopiero od kilku lat rozpoczął się powolny proces współpracy polskich jednostek badawczych z przemysłem, szczególnie w aspekcie tworzenia nowych technologii. Przez wiele ostatnich dekad Polska jako kraj, była „konsumentem” a nie producentem technologii praktycznie w każdym obszarze gospodarki i życia. W rolnictwie i innych branżach przemysłu spożywczego często szycimy się dużą produkcją np. drobiu czy owoców. Natomiast rozpoczynając od genetyki, przez wiele maszyn, automatyki itd. nic nie zostało opracowane w naszym kraju. Bardzo rzadko zdarza się, że końcowe produkty powstają na podstawie wiedzy i doświadczenia polskich uczelni i przedsiębiorców. Natomiast opracowanie i wdrożenie innowacyjnego procesu wymaga nie tylko ogromu pracy, kompetencji wielu osób, ale także dużego dofinansowania. Tutaj niestety pojawiają się problemy, gdyż istnieje niewiele rodzimych podmiotów gospodarczych, które mogą zaryzykować znaczące kwoty (niejednokrotnie liczone w milionach) na badania i rozwój. Wiedząc, że często tj. inwestycja długoterminowa, która zacznie przynosić zyski za 5 a może 10 lat. Ponadto same uczelnie i naukowcy nie są gotowi do współpracy z otoczeniem gospodarczym, które wymaga elastyczności a jednocześnie szybkości w podejmowaniu decyzji i konkretnych rozwiązań mając na celu szybką komercjalizację uzyskanych wyników. Ważnym aspektem jest również tworzenie odpowiednich zespołów. W dzisiejszych czasach nie ma „wygrywających jednostek”, jedynie szeroka współpraca może doprowadzić do sukcesu a kompetencje często interdyscyplinarnego zespołu są kluczowym czynnikiem rozwoju. Osobnym zagadnieniem jest silna determinacja, będąca jednym z najważniejszych elementów sukcesu. Droga do komercjalizacji bywa długa i kręta, wielokrotnie może wydarzyć się wiele sytuacji które zniechęcają do dalszej pracy i lepiej ruszyć z danym pomysłem zdając sobie sprawę z czekających wyzwań.

Do komercjalizacji danego wynalazku prowadzi wiele dróg i tak naprawdę wszystko chyba zależy od zapotrzebowania rynku, które w danym momencie może nie być oczywiste zarówno dla samego naukowca jak i przedsiębiorcy. Jednak myślę, że pierwszym pytaniem, które trzeba sobie zadać to czy przemysł potrzebuje naszego rozwiązania? Często się zdarza, że sam pomysł może być jeszcze zbyt nieoczywisty czy pionierski. Natomiast podjęcie rozmów z otoczeniem gospodarczym w aspekcie potrzeb rynku albo zachodzących na nim zmian jest jednym z kluczowych elementów w procesie komercjalizacji badań naukowych. Jako przykład podam powstanie spin-off: HiProMine S.A. W 2013 roku uczestniczyłem w międzynarodowej konferencji naukowej z zakresu żywienia drobiu, na której pojawił się temat wykorzystania owadów jako alternatywnego źródła białka. Większość obecnych osób zareagowało z niedo-

wierzeniem czy wręcz politowaniem. Nawet dziś dla świata naukowego produkcja przemysłowa białka z owadów często brzmi jak scenariusz kiepskiego filmu *science-fiction*. Choć często ci sami badacze zapominają, że owady są naturalnym pokarmem wielu zwierząt np. łososia czy indyka a poekstrakcyjna śruta sojowa czy mączka rybna tak naprawdę są zamiennikami i białkami alternatywnymi.

W 2015 roku w ramach programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, program BridgeAlfa i współpracy z StartHub Poland (fundusz Venture Capital typu seed) powstało HiProMine S.A., rozpoczynając długi proces tworzenia całej technologii od rozrodu przez odchów a skończywszy na przetwórstwie biomasy owadów na cele paszowe. Obecnie trwa komercjalizacja i skalowanie pomysłu, który pojawił się na konferencji naukowej i budowany jest na interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu żywienia zwierząt, entomologii, genetyki czy automatyki przemysłowej. Obecnie, porównując owady do innych gatunków zwierząt gospodarskich, wydaje się, że cała „branża owadzia” jest na podobnym etapie rozwoju jak np. produkcja kurcząt rzeźnych 60 lat temu. Gdy można było sobie wyobrazić przemysłową fermę o pogłowie 1 czy 2 milionów ptaków, ale dla większości producentów była to trudna do realizacji fikcja. Dodatkowo osiągnięte wydajności były nieporównywalnie niższe od tego co dziś jest standardem. Natomiast nawet w ściśle kontrolowanych warunkach laboratoryjnych podstawowe wskaźniki odchowu były gorsze niż dziś spotykane na fermach komercyjnych.

W przypadku owadów produkowanych na cele nie tylko paszowe lecz również spożywcze, rozwój jest bardzo szybki. Można założyć, że za kilka lat cała branża osiągnie moce produkcyjne liczone w tysiącach ton, ale droga jest jeszcze długa i wymaga ciągłej współpracy nauki z przemysłem. Głównym problemem jest też bardzo duża kompleksowość, która w wielu przypadkach stanowi jeden z największych problemów optymalizacji procesu technologicznego. W przypadku najczęściej hodowanych gatunków czyli *Hermetia Illucens* (mucha czarna żołnierz) i *Tenebrio molitor* (mącznik młynarek) dochodzi do przeobrażenia zupełnego. Stada rodzicielskie wymagają zupełnie innych warunków zoohigienicznych niż larwy a proces rozrodu jest często uwarunkowany np. odpowiednim oświetleniem. Osobnym zagadnieniem pozostaje późniejsze przetwórstwo biomasy owadów. W warunkach naturalnych, większość zwierząt odżywia się żywymi owadami. W produkcji przemysłowej pasz często konieczne jest stosowanie form wysoko przetworzonych np. mączek odtłuszczonych, których wartość pokarmowa jest uzależniona od procesu higienizacji, suszenia itd. Ponadto przetwarzanie biomasy owadów wymaga wysokich nakładów energii w czasie samej dehydratacji jak i ekstrakcji tłuszczu. Z powyższych względów, w następnych latach rozwój tej gałęzi przemysłu będzie mocno uzależniony od wyników prac naukowych i ściślejszej współpracy naukowców z przedsiębiorcami.

Potencjał produkcji owadów jest z całą pewnością bardzo duży szczególnie w aspekcie wykorzystania różnych surowców ubocznych przemysłu rolno-spożywczego, które charakteryzują się niską wartością pokarmową dla kręgowców, a mogą stanowić idealne źródło pożywienia dla owadów. Jednak wykorzystanie owadów jako narzędzi do swego bio-recyklingu w zrównoważonej produkcji rolnej wymaga jeszcze wielu optymalizacji i rozwoju technologii. Obecnie w wielu krajach powstają instalacje

przemysłowe do produkcji białka z owadów, prawdopodobnie na przełomie 2023-2024 roku nastąpi intensywny wzrost mocy w różnych lokalizacjach co znacząco wpłynie na dostępność surowca dla producentów pasz. Samo skalowanie fabryk i utrzymanie stałej produkcji związane jest z odpowiednim zapleczem reprodukcyjnym i opracowaniem programów hodowlanych. Żywnienie, optymalizacja warunków zoohigienicznych, jak również procesu przetwórstwa poszczególnych frakcji biomasy owadów to kolejne obszary wymagające licznych prac rozwojowych. Dzisiaj nie istnieją normy żywienia poszczególnych gatunków, natomiast wykorzystywane w paszach dla tych zwierząt surowce np. wyciągi owocowe czy warzywa wykazują dużą różnorodność a tym samym zmienną wartość pokarmową, która determinuje jakość otrzymywanych mączek czy tłuszczów. Ponadto nawet zmiany w samej technologii utrzymania np. czas odchowu larw, wpływają znacząco na poziom podstawowych składników pokarmowych. Z powyższych względów tak jak w przypadku innych zwierząt gospodarskich konieczna jest interdyscyplinarna współpraca między różnymi dziedzinami nauki.

*Prof. dr hab. Damian Józefiak
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*

Wręczenie nagród laureatom Nagrody KNZiA

Podczas szóstego posiedzenia Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN, na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu odbyła się uroczystość wręczenia laureatom nagród KNZiA. Nagrody wręczał przewodniczący KNZiA prof. Tomasz Szwaczkowski oraz prof. Małgorzata Szumacher – Dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UP w Poznaniu.

Nagrodę uzyskał zespół badawczy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w składzie: prof. dr hab. Damian Józefiak, prof. UPP dr hab. Jan Mazurkiewicz, dr Agata Józefiak, dr Mateusz Rawski, dr Bartosz Kierończyk, mgr Zuzanna Mikołajczak i mgr Natalia Homska za osiągnięcie naukowe pt. OPRACOWANIE TECHNOLOGII PRODUKCJI I WYKORZYSTANIA W ŻYWIENIU ZWIERZĄT MATERIAŁÓW PASZOWYCH Z OWADÓW.

Dyplomy za wyróżnione osiągnięcie naukowe pt. TECHNOLOGIE POZWALAJĄCE NA ISTOTNE OBNIŻENIE EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH, AZOTU I FOSFORU DO ŚRODOWISKA NATURALNEGO BEZ NEGATYWNEGO WPŁYWU NA WYNIKI PRODUKCYJNE DROBIU odebrali pracownicy UP w Poznaniu, wchodzący w skład tego zespołu.

Laureaci zaprezentowali swoje osiągnięcia: wykład pt. „Opracowanie technologii produkcji i wykorzystania w żywieniu zwierząt materiałów paszowych z owadów” przedstawił prof. dr hab. Damian Józefiak.

Prezentację wyróżnienia przedstawili pracownicy UP w Poznaniu, będący członkami zespołu badawczego, obecni na uroczystości: prof. dr hab. Damian Józefiak, dr Bartosz Kierończyk, dr Anita Zaworska-Zakrzewska i prof. dr hab. Małgorzata Szumacher. Prelegenci zaprezentowali wyniki zrealizowanego projektu „GUTFEED – Innowacyjne żywienie w zrównoważonej produkcji drobiarskiej”, finansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w ramach programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” BIOSTRATEG. Projekt polegał na opracowaniu kompleksowych, innowacyjnych technologii produkcji pasz i technologii odchowu i żywienia kurcząt oraz indyków rzeźnych. Nadrzędnym celem projektu było zmniejszenie negatywnego wpływu produkcji drobiu na środowisko naturalne poprzez ograniczenie emisji pierwiastków biogenych oraz gazów cieplarnianych do środowiska naturalnego, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej efektywności produkcji i jakości mięsa drobiowego, a tym samym poprawie bezpieczeństwa konsumentów i konkurencyjności krajowych producentów.

Laureaci Nagrody KNZiA: prof. UPP dr hab. Jan Mazurkiewicz, dr Agata Józefiak, dr Bartosz Kierończyk, prof. dr hab. Damian Józefiak, dr Mateusz Rawski, mgr Natalia Homska (fot. D. Stolpe)

Plenarne posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN 29 września 2021

Szóste posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury (KNZiA) odbyło się zdalnie z wykorzystaniem platformy MS TEAMS w dniu 29 września 2021 roku. W pierwszej części spotkania odbyło się wręczenie nagród i wyróżnień KNZiA PAN oraz wystąpienia laureatów.

Część druga posiedzenia poświęcona była sprawom bieżącym Komitetu. KNZiA zaopiniował kandydaturę prof. Andrzeja Sechmana (UR w Krakowie) na członka korespondenta PAN. Sylwetkę kandydata przedstawiła prof. Krystyna Koziec. Kandydatura Profesora Sechmana została wysunięta przez Senat Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Profesor jest kierownikiem Katedry Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt oraz od 2020 roku pełni funkcję prorektora ds. współpracy z zagranicą UR w Krakowie. Reprezentuje specjalność naukową rozród zwierząt, fizjologię i endokrynologię zwierząt w dyscyplinach zootechnika i rybactwo oraz nauki weterynaryjne. Dorobek naukowy stanowi 116 prac oryginalnych, 7 monografii oraz dwa rozdziały w podręcznikach. Łącznie za wszystkie publikacje, według kryteriów MEiN Kandydat uzyskał 2875 pkt, sumaryczny Impact Factor wynosi 105,078, według bazy Web of Science całkowita liczba cytowań wyniosła 576 (bez autocytowań), Indeks Hirscha wynosi 14. Do najważniejszych osiągnięć Pana Profesora należy zaliczyć: Potwierdzenie obecności i roli jodotyronin w układzie rozrodczym kury oraz określenie wpływu ksenobiotyków na funkcjonowanie jajnika kury. Kandydat kierował 5 projektami badawczymi, odbył 12 miesięczny staż naukowy w Japonii, uczestniczył w wielu konferencjach naukowych, przedstawił 302 doniesienia, w tym wygłosił ustnie 51. Był promotorem 3 zakończonych przewodów doktorskich i jest promotorem kolejnego otwartego przewodu, ponadto był promotorem 99 prac dyplomowych. Wykonał 7 recenzji doktorskich, 5 habilitacyjnych i 4 na tytuł naukowy profesora. Był promotorem w postępowaniu o nadanie tytułu dr. h.c. Działalność organizacyjna to przede wszystkim przynależność i czynna działalność w zarządach ESNA, WPSA, TBR (prezes w latach 2017-21). W latach 2015-20 był członkiem Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN. Od 2021 roku jest członkiem Komisji Biologicznej Krakowskiego Oddziału PAN. Współorganizował 5 konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym. Kandydat otrzymał liczne nagrody Rektora UR w Krakowie, Złoty Medal za Długoletnią Służbę a także Medal KEN oraz Srebrny Krzyż Zasługi. Komitet w głosowaniu tajnym pozytywnie zaopiniował kandydaturę Profesora Sechmana na członka korespondenta PAN.

W związku z rezygnacją prof. dr. hab. Jacka Skomiała z funkcji przewodniczącego Komisji Fizjologii i Żywienia dokonano zmiany przewodniczącego. Kandydatką

rekomendowaną przez Prezydium była prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, członek korespondent PAN. Sylwetkę Kandydatki przedstawił prof. Eugeniusz Grela. Przebieg kariery naukowej Kandydatki: doktorat 1998, habilitacja 2006, tytuł profesora 2013. Profesor E. Grela podkreślił, że jest to skuteczna i ambitna kariera naukowa. Jej zainteresowania badawcze są interdyscyplinarne, dotyczą głównie przeżuwaczy ale również i drobiu. IH wynosi 21, cytowania prawie 2000. Jest członkiem korespondentem PAN. Pełni już po raz trzeci stanowisko Dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UP w Poznaniu. Ponadto jest Przewodniczącą Rady Naukowej w Instytucie Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie. Pani Profesor jest kompetentnym i doświadczonym pracownikiem naukowym, o wysokiej kulturze osobistej. Kandydaturę Pani Profesor poparł prof. Wiesław Skrzypczak. W głosowaniu jawnym członkowie KNZiA poparli kandydaturę Pani Profesor Małgorzaty Szumacher na przewodniczącą Komisji Fizjologii i Żywienia.

Następnie Pani Prof. Krystyna Demska-Zakęś przedstawiła proponowane zmiany do Regulaminu Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury. Zmiany w regulaminie dotyczyły doprecyzowania kryterium nagrody za podręcznik akademicki, ograniczenia liczby członków zespołu zgłaszanego do nagrody oraz „regulaminowe” usankcjonowanie przyznania wyróżnienia. W głosowaniu jawnym zmieniono zapis w regulaminie, że „Zgłaszany do nagrody podręcznik akademicki powinien być wydany w roku poprzedzającym przyznanie nagrody” oraz „W uzasadnionych przypadkach Komitet może przyznać jedno wyróżnienie, zgodnie z kryteriami określonymi dla nagrody”. Najdłuższa dyskusja dotyczyła ograniczenia liczby członków zespołu zgłaszanego do nagrody. Komisja proponowała zapis „Udział każdego z członków zespołu zgłaszanego do nagrody nie powinien być mniejszy, niż 15%”. Pan Profesor Skomial zaproponował, aby udział ten nie był mniejszy niż 10%. W wyniku głosowania KNZiA przegłosowano zapis „Udział każdego z członków zespołu zgłaszanego do nagrody nie powinien być mniejszy, niż 10%”.

W dalszej części posiedzenia zostały przedstawione również informacje Przewodniczących o pracach Komisji i Zespołów. Prace w Zespole ds. przygotowania raportu o stanie dyscypliny naukowej zootechniki i rybactwo w kontekście globalnych wyzwań przedstawiła prof. dr hab. Krystyna Koziec. Prace Zespołu ds. przygotowania raportu edukacji zootechnicznej i rybackiej przedstawił prof. dr hab. Stanisław Kondracki. Państwo Przewodniczący podziękowali wszystkim osobom zaangażowanym w powstanie raportów, które powinny być przygotowane pod koniec listopada.

Spotkanie zakończyło się przedstawieniem przez prof. Krystynę Demską-Zakęś informacji o Konferencji „Wylęgarnia 2021”, która odbyła się w dniach 2-3 września 2021 r. w Darłóweku. Natomiast prof. Anna Wójcik poinformowała o przebiegu LXXXV Zjazdu Naukowego PTZ w Olsztynie pt. „Perspektywy i zagrożenia w hodowli i użytkowaniu zwierząt”, Olsztyn, 23-24 września 2021 roku.

*Prof. dr hab. Anna Wójcik
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie*

Jubileusz 70-lecia Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt

(Zootechnicznego 1951-1961, 1966-1999, Hodowli Zwierząt 1961-1965,
Nauk o Zwierzętach 2000-2019)

W dniu 14 października 2021 r. społeczność akademicka SGGW wraz z gośćmi Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt obchodziła jubileusz 70-lecia powołania Wydziału. Gospodarzem spotkania była Dziekan prof. dr hab. Justyna Więcek, która przypomniała historię Wydziału, od jego powstania we wrześniu 1951 r. do dnia dzisiejszego. Wśród gości, którzy osobiście przybyli na uroczystość byli m.in.: JM Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada wraz z prorektorami, Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego Radosław Rybicki, członkowie Profesorskiego Klubu Hodowców Bydła na czele z Prezydentem prof. dr hab. dr. h.c. multi Zygmuntem Litwińczukiem, Rektorzy SGGW poprzednich kadencji: prof. dr hab. Alojzy Szymański, prof. dr hab. Wiesław Bielawski, dziekani Wydziału poprzednich kadencji: prof. dr hab. Jadwiga Chachułowa, prof. dr hab. Ewa Świerczewska, prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka, prof. dr hab. Jan Niemiec, prof. dr hab. Piotr Brzozowski, a także dziekani Wydziałów, na których prowadzone jest kształcenie w dyscyplinie zootechniki i rybactwo z uczelni rolniczych w: Lublinie, Krakowie, Siedlcach, Poznaniu oraz Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN,

Pani Dziekan Prof. dr hab. Justyna Więcek odbiera Medal Pamiątkowy „Pro Masovia” od Pana Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika (fot. G. Grodkowski)

Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Dyrektor Instytutu Żywienia i Fizjologii Zwierząt PAN w Jabłonie. Osoby, które nie mogły przybyć na jubileusz przesyłały na ręce Pani Dziekan gratulacje i życzenia.

Jubileusz poświęcony był Pani prof. dr hab. Marii Joannie Radomskiej, rektor SGGW w latach 1981-1987 oraz Panu prof. dr hab. Henrykowi Jasińskiemu rektorowi SGGW w latach 1975-1981. Najważniejsze informacje na temat życia i pracy zawodowej Rektorów wywodzących się z Wydziału przedstawili Pani dr hab. Elżbieta Martyniuk, prof. SGGW oraz Pan dr hab. Tomasz Przysucha, prof. SGGW. W trakcie uroczystości nastąpiło odsłonięcie tablic upamiętniających postacie w/w Rektorów i posadzenie jubileuszowego drzewa. Wraz z odsłonięciem tablic nadano aulom w budynku siedziby Wydziału (bud. im. prof. Franciszka Staffa, ul. Ciszewskiego 8) imion Profesorów. Aula I w budynku Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt otrzymała imię Pani prof. dr hab. Marii Joanny Radomskiej, natomiast imię Pana prof. dr hab. Henryka Jasińskiego otrzymała Aula II. Ostatnią częścią uroczystości było posadzenie dębu szypułkowego, któremu nadano imię „Władysław”, upamiętniając Pana Profesora Władysława Hermana, osoby, która organizowała pracę nowo utworzonego Wydziału. Aktu posadzenia dokonali: JM Rektor SGGW, Pani Dziekan, Prof. dr hab. Jan Niemiec (pracownik-senior), dr Magdalena Fajkowska (nowo zatrudniony pracownik), mgr Agnieszka Serwatka (pracownik

Tablica pamiątkowa poświęcona Pani Profesor Marii Joannie Radomskiej rektor SGGW w latach 1981-1987 (fot. G. Grodkowski)

Tablica pamiątkowa poświęcona Panu Profesorowi Henrykowi Jasiorowskiemu rektorowi SGGW w latach 1975-1981 (fot. G. Grodkowski)

Posadzenie jubileuszowego dębu, któremu nadano imię „Władysław”, upamiętniając Pana Profesora Władysława Hermana, twórcę Wydziału Zootechnicznego (fot. G. Grodkowski)

sekretariatu Instytutu Nauk o Zwierzętach), mgr Urszula Zackiewicz (pracownik dziekanatu Wydziału) i Pan Rafał Wild (student kierunku bioinżynieria zwierząt). Uroczystość uświetniła śpiewem Pani Patrycja Ciborowska studentka studiów magisterskich na kierunku zootechnika. W uroczystości udział wzięli doktoranci uhonorowanych Profesorów oraz rodzina Pana Prof. Jasińskiego: syn Stanisław, kuzyn Tadeusz, wnuk Michał Jasiński oraz wnuk Maciej Wasilewski, absolwent kierunku zootechnika i kontynuator pasji dziadka, hodowca bydła mięsnego wraz z żoną Katarzyną. Na uroczystość licznie przybyli również emerytowani pracownicy Wydziału, przyjaciele i bliscy współpracownicy Pani Prof. Radomskiej oraz Pana Profesora Jasińskiego z sekretariatu rektora i Stowarzyszenia Wychowanków SGGW.

*Dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW
Instytut Nauk o Zwierzętach, SGGW w Warszawie*

Wręczenie dyplomu Honorowej Przewodniczącej KNZiA PAN

Pandemia nie sprzyja organizowaniu dużych spotkań. Z tego też względu wręczenie dyplomu Honorowej Przewodniczącej Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN Pani Profesor dr hab. dr h.c. Dorocie Jamroz odbyło się wprawdzie w kameralnych, lecz niezwykle podniosłych okolicznościach. Uroczystości te połączone były z obchodami 70-lecia utworzenia Katedry Żywienia Zwierząt i Paszoznawstwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, podczas których odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą Profesorowi Zygmuntowi Ruszczykowskiemu – wielkiemu autorytetowi w zakresie żywienia zwierząt i doświadczeń zootechnicznych.

Tablica pamiątkowa poświęcona Profesorowi Zygmuntowi Ruszczykowi, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (fot. M. Korczyński)

go. Sylwetkę uczonego przedstawiła Pani Profesor Dorota Jamroz. Po odsłonięciu tablicy, prof. Tomasz Szwaczkowski wręczył dyplom Honorowej Przewodniczącej Komitetu, podkreślając ogromne zasługi Pani Profesor nie tylko dla Polskiej Akademii Nauk, lecz także dla zootechniki polskiej i światowej. W spotkaniu uczestniczyli m.in. emerytowani profesorowie Katedry prof. Jerzy Preś, prof. Stanisław Krzywiecki, prof. Stefania Kinal, prof. Bogusław Fuchs, dr hab. Wacław Łuczak, a także obecny kierownik prof. Mariusz Korczyński. Ponadto, zaszczylicili swoją obecnością: prof. Adam Roman – Dziekan Wydziału, prof. Heliodor Wierzbicki – Przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo oraz prof. Zbigniew Dobrzański.

Druga część uroczystości odbyła się w Pałacu w Pawłowicach, sprzyjając dobrym wspomnieniom i planom na przyszłość.

Dr hab. inż. Mariusz Korczyński, prof. nadzw.

Katedra Żywienia Zwierząt i Paszownictwa, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Prof. Jan Jankowski członkiem zagranicznym Litewskiej Akademii Nauk

Prof. Jan Jankowski, wybitny specjalista z zakresu hodowli, chowu i żywienia drobiu, w szczególności indyków, został członkiem zagranicznym Litewskiej Akademii Nauk.

Litewska Akademia Nauk to odpowiednik Polskiej Akademii Nauk i podobnie jak PAN, ma krajowych i zagranicznych członków, a członkostwo LAN jest bezterminowe. Do Litewskiej Akademii Nauk zgłosił Pana Profesora Senat Litewskiego Uniwersytetu Nauk o Zdrowiu w Kownie, z którym polski uczony współpracuje od momentu jego powstania, a wcześniej, od końca lat 90., z jego poprzedniczką Litewską Akademią Weterynaryjną. Kandydatura prof. J. Jankowskiego została zaakceptowana w trzyetapowych wyborach przez gremia Akademii. Dnia 21 września bieżącego roku na forum zgromadzenia ogólnego Litewskiej Akademii Nauk Pan Profesor przedstawił swoje najważniejsze osiągnięcia naukowe.

Litewska Akademia Nauk jest niezależną instytucją naukową na Litwie. Została założona 16 stycznia 1941 roku z inicjatywy Vincasa Krėvė-Mickevičiausa, który był jej pierwszym prezesem. Aktualnie liczy 114 członków zwyczajnych, 61 członków emerytowanych i 63 członków zagranicznych. Na jej czele od 2018 roku stoi prof. Juras Banys. Siedziba Akademii zlokalizowana jest w Wilnie.

(źródło: <http://www.uwm.edu.pl/egazeta/jan-jankowski-czlonkiem-litewskiej-akademii-nauk>)

Prof. dr hab. dr h.c. multi Zygmunt Litwińczuk – doktorem *honoris causa* Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie

Senat Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie uchwałą z dnia 29 czerwca 2020 roku, uznając wielkie zasługi dla polskiej zootechniki, nadał Profesorowi dr. hab. dr. h.c. Zygmuntowi Apolinaremu Litwińczukowi najwyższą godność akademicką – doktora honorowego. Zgodnie z obowiązującymi procedurami wniosek ten zyskał akceptację Senatów trzech innych uczelni: Politechniki Bydgoskiej im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Ze względu na sytuację pandemiczną, uroczyste wręczenie dyplomu odbyło się 22 października br., gromadząc przedstawicieli władz jednostek badawczych, gremiów naukowych i wydziałów uczelni kształcących zootechników oraz rodzinę i przyjaciół Doktora honoris causa.

Jak podkreślał w laudacji promotor prof. dr hab. Jan Udała (z Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt ZUT w Szczecinie) Profesor Z. Litwińczuk pełnił wiele prestiżowych funkcji, m.in., Prezesa Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, wiceprzewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN oraz członka Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych. Profesor kierował 15 projektami badawczymi. Jest (współ)autorem ponad 730 publikacji. Stworzył własną szkołę naukową, będąc promotorem 20 zakończonych przewodów doktorskich. Tak rozległa działalność Profesora spotyka się z dużym uznaniem środowiska naukowego, czego dowodem są m.in. cztery doktoraty honoris causa.

W kolejnej części uroczystości prof. Z. Litwińczuk przedstawił referat pt. „Zwierzęta w kulturze i religii”. Całość uświetnił występ Chóru szczecińskiej Alma Mater, po czym przyszedł czas na gratulacje i życzenia, do których również się przyłączamy.

(Fot.: <https://forumakademickie.pl/zycie-akademickie/prof-zygmunt-litwinczuk-doktorem-honoris-causa-zut/>)

Nominacja na Dziekana dla prof. Brygidy Ślaskiej

Od dnia 1 września 2021 r. Pani prof. dr hab. Brygida Ślaska została powołana na Dziekana Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Funkcję tę będzie pełniła do 31 sierpnia 2024 r.

Poza tą rolą Pani Profesor jest zaangażowana w pełnienie wielu funkcji na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki oraz Uczelni: prodziekana ds. studenckich i studiów doktoranckich (2016-2021), Kierownika Studiów Doktoranckich (2016-2021), Przewodniczącej Rady Dyscypliny Zootechniki i Rybactwo (2019-2021; 2021-2024), członka Senatu UP w Lublinie (kadencja 2020-2024), członka i przewodniczącej wielu komisji wydziałowych i uczelnianych. Jest rzecznikiem dyscyplinarnym do spraw studentów UP w Lublinie (2021-2024).

(źródło: <https://open.up.lublin.pl/>)

Członkowie KNZiA w Radach Naukowych Instytutów

Decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **30.08.2021 do Rady Naukowej Instytutu Zootechniki – PIB w Balicach** na kadencję 2021-2025 zostali powołani następujący członkowie KNZiA: prof. Eugeniusz R. Grela, prof. Stanisław Kondracki, prof. Tomasz Szwaczkowski, prof. Brygida Ślaska.

Na pierwszym posiedzeniu nowej RN prof. Eugeniusz R. Grela został wybrany na przewodniczącego RN IZ-PIB w Balicach na kadencję 2021-2025.

Decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **17.09.2021 do Rady Naukowej Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach** na kadencję 2021-2025 zostali powołani następujący członkowie KNZiA: prof. Eugeniusz R. Grela i prof. Jarosław Horbańczuk.

Konferencja „Wylęgarnia 2021”, Darłówko, 2-3 września 2021 r.

Konferencja „Wylęgarnia 2021” odbyła się w dniach 02-03 września 2021 r. w Darłówku, nadmorskiej dzielnicy Darłowa położonej u ujścia rzeki Wieprzy do Morza Bałtyckiego. Miejscem spotkania osób związanych z szeroko rozumianą akwakulturą i rybactwem

był położony w tej miejscowości Hotel „Jan”. Konferencja została zorganizowana w ramach projektu pt. „Promowanie kapitału ludzkiego i tworzenie sieci kontaktów w zakresie wylęgarnictwa i podchowu organizmów wodnych” współfinansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020, Priorytetu 2 „Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowisko, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy”, w zakresie działania: „Promowanie kapitału ludzkiego i tworzenie sieci kontaktów” (Umowa nr 00001-6521.6-OR1400002/17/19 z dnia 17 lipca 2019 r.). Organizatorem konferencji był Instytut Rybnictwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie (IRS w Olsztynie), a jej współorganizatorem Polskie Towarzystwo Rybackie w Poznaniu. Aktywny, merytoryczny udział w jej organizacji miała Katedra Ichtiologii i Akwakultury z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM w Olsztynie). Patronat naukowy nad tą konferencją objął Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk (KNZiA PAN).

W tegorocznym spotkaniu udział wzięło ponad 100 osób związanych z akwakulturą i rybnictwem, a reprezentujących: uniwersytety, instytuty badawcze, gospodarstwa rybackie, stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz jednostki administracji państwowej i samorządowej. Było ono przestrzenią do wymiany myśli i doświadczeń oraz nawiązywania i zacieśniania współpracy w zakresie zagadnień związanych z tematem przewodnim konferencji „Wylęgarnia 2021”: „Akwakultura jako narzędzie ochrony ichtiofauny”. Była ona poświęcona tzw. akwakulturze zachowawczej, nastawionej na produkcję materiału zarybieniowego gatunków ważnych gospodarczo i/lub ekologicznie, a tym samym utrzymanie

Otwarcie konferencji przez Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konferencji „Wylęgarnia 2021” prof. dr. hab. Zdzisława Zakęsia (fot. S. Krejszeff)

Prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś prezentująca wykład na konferencji „Wylęgarnia 2021” (fot. S. Krejszeff)

lub odnowę różnorodności biologicznej wód otwartych. W tym przypadku najważniejsza jest tzw. jakość biologiczna materiału, jego witalność oraz potencjał adaptacyjny do naturalnych warunków środowiskowych. Priorytetem nie jest ilość, jak w akwakulturze towarowej nastawionej na produkcję ryb konsumpcyjnych, ale jakość materiału determinująca jego przeżywalność po zarybieniu wód otwartych. Przeprowadzono trzy sesje referatowe, w czasie których wygłoszono 18 wykładów. Moderatorami kolejnych sesji byli: prof. dr hab. Zdzisław Zakęś (IRS w Olsztynie, KNZiA PAN), prof. dr hab. Krzysztof Formicki (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie (ZUT w Szczecinie) i prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś (UWM w Olsztynie, KNZiA PAN). W pierwszym, wprowadzającym referacie, wygłoszonym przez prof. dr hab. Zdzisława Zakęś przedstawił charakterystykę polskiej akwakultury zachowawczej. Omówiono produkcję materiału zarybieniowego, strukturę ilościową i jakościową tego rynku (w ujęciu rzeczowym i finansowym) w latach 2004-2019, czyli w czasie po akcesji Polski do struktur Unii Europejskiej. Na produkcji materiału zarybieniowego ryb reofilnych (m.in. bolenia, jazia, klenia, świnki), implementacji biotechnik kontrolowanego rozrodu tych gatunków, koncentrował się następny wykład, zaprezentowany przez dr. Sławomira Krejszeffa (IRS w Olsztynie). Referat dr Justyny Sikorskiej (IRS w Olsztynie) był bardziej sprecyzowany tematycznie i dotyczył metod utrzymywania i rozrodu tarlaków brzany. Kolejne dwa wystąpienia obejmowały problematykę wpływu procedur i/lub zabiegów hodowlanych na dobrostan ryb. Tematem wystąpienia dr. Macieja Rożyńskiego (IRS w Olsztynie)

była implantacja nadajników telemetrycznych, a prof. dr hab. Krystyny Demskiej-Zakęś krótkoterminowe kąpiele młodocianego sandacza w wodnych roztworach soli kuchennej. Kolejną, drugą sesję referatową otworzyły dwa referaty pracowników ZUT w Szczecinie. Ich tematyka dotyczyła jakości wód i typowania cieków do budowy sztucznych tarlisk dla wędrownych ryb łososiowatych (dr hab. Małgorzata Bonisławska) oraz efektów inkubacji ikry tych gatunków w przenośnych inkubatorach i na naturalnych tarliskach (dr hab. Adam Tański). Tematem wykładu dr. hab. Konrada Ocalewicza (Uniwersytet Gdański) były wyniki badań dotyczących triploidyzacji lipienia i zasadności zarybienia rzek tego rodzaju materiałem. Z kolei o procedurach indukcji gynogenezy i ich wpływie na rozwój gonad tego gatunku mówił mgr Rafał Rożyński (IRS w Olsztynie). Mgr Marek Trella (IRS w Olsztynie) zapoznał zebranych z problematyką odłowów i zarybień ważnego dla akwakultury zachowawczej gatunku, tj. szczupaka. Autorami prelekcji na konferencji „Wylęgarnia 2021” byli także: mgr Iwona Piotrowska, dr hab. Mirosław Szczepkowski (IRS w Olsztynie), dr Elżbieta Terech-Majewska, dr hab. Piotr Hliwa, prof. dr hab. Roman Kujawa (UWM w Olsztynie), dr hab. Jan Mazurkiewicz (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) i mgr Agnieszka Brzyszc (Polska Akademia Nauk w Olsztynie). Referaty te dotyczyły m.in. problemów związanych z rozrodem i podchowem jesiotra ostronosego (gatunek restytuowany w Polsce), pstrąga potokowego, palii alpejskiej, sandacza, kozy czy głowacza białopłetwego.

W ramach konferencji, oprócz sesji referatowych przeprowadzono również sesję posterową na której zaprezentowano ok. 30 plakatów. Streszczenia wszystkich doniesień (referatów i posterów) prezentowanych na konferencji „Wylęgarnia 2021” zostały wydane

Sesja posterowa w trakcie konferencji „Wylęgarnia 2021” (fot. S. Krejszeff)

Zwiedzanie muzeum morskiego w DarłóWKu (fot. Z. Zakęś)

w broszurze „Program i Abstrakty”. Ponadto w ramach projektu opublikowano monografię zatytułowaną „Akwakultura jako narzędzie ochrony ichtiofauny”. W czasie konferencji zorganizowano również wycieczkę tematyczną, w ramach której zwiedzano muzeum morskie zlokalizowane w DarłóWKu. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ekspozycjami archeologicznymi z tego regionu, narzędziami połowu ryb, sprzętem nawigacyjnym i innymi artefaktami związanymi z tym regionem i gospodarką morską. Dodatkowo, w czasie krótkiego rejsu statkiem uczestnicy konferencji mieli okazję pogłębić swoją wiedzę o bardziej problematycznej rybołówstwa prowadzonego na wodach Bałtyku.

Prof. dr hab. Zdzisław Zakęś

*Zakład Akwakultury, Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza
w Olsztynie*

LXXXV Zjazd Naukowy PTZ w Olsztynie pt. „Perspektywy i zagrożenia w hodowli i użytkowaniu zwierząt”, Olsztyn, 23-24 września 2021 roku

W dniach 23-24 września 2021 r. w Olsztynie odbył się w formie on-line LXXXV Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego pt. „Perspektywy i zagrożenia w hodowli i użytkowaniu zwierząt”, który podczas sesji plenarnej zgromadził około 150 uczestników. Zgłoszono 170 komunikatów naukowych. Organizatorem wydarzenia było Olsztyńskie Koło PTZ, a współorganizatorami: Wydział Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz *European Society for New Methods in Agricultural Research* (ESNA). Zjazd Naukowy został objęty patronatem honorowym: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Grzegorza Pudę, Prezydenta Olsztyna Piotra Grzymowicza i JM Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr hab. Jerzego Przyborowskiego, prof. UWM.

Głównym celem LXXXV Zjazdu Naukowego PTZ w Olsztynie była dyskusja oraz wymiana poglądów pomiędzy naukowcami z wiodących ośrodków naukowych w Polsce oraz z zagranicy, a także z praktykami. Obrady odbywały się w zakresie szeroko rozumianej zootechniki, ochrony środowiska w rolnictwie, ochrony zasobów naturalnych w kontekście perspektyw i zagrożeń w hodowli i użytkowaniu zwierząt. Prowadzono rozmowy dotyczące aktualnych wyzwań, jakie stawiane są produkcji zwierzęcej w Polsce w ciągu najbliższych lat.

W sesji Plenarnej wygłoszono cztery referaty. Jako pierwszy wystąpił lek. wet. Jerzy Koronowski (Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Lekarz Weterynarii), który wygłosił referat na temat aktualnej sytuacji epidemiologicznej związanej z ASF (*African Swine Fever*) oraz HPAI (*Highly Pathogenic Avian Influenza*) w Polsce – ze szczególnym uwzględnieniem województwa warmińsko-mazurskiego. Temat niezwykle istotny i bardzo aktualny, gdyż branża drobiarska oraz producenci trzody chlewnej znaleźli się w bardzo trudnym położeniu. Kolejno głos zabrał dr hab. Bogdan H. Chojnicki, prof. UPP (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), którego wystąpienie dotyczyło zmian klimatu i ich szerokiego wpływu na hodowlę i użytkowania zwierząt. Prezentacja aktualna, gdyż założenia Europejskiego Zielonego Ładu (*European Green Deal*) kładą zdecydowany nacisk na zrównoważony rozwój w rolnictwie, aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Pani mgr Monika Przeworska (Instytut Gospodarki Rolnej w Warszawie) podjęła temat: „Pseudoekologia – zarys problemu”. Na temat produkcji zwierzęcej tworzone są nieprzychylnie mity, które bardzo często negatywnie odbijają się na hodowcach i producentach, ale także na konsumentach. Należy nagłaśniać i mocno piętnować przypadki niewłaściwego utrzymywania i trak-

Od lewej: prof. dr hab. Andrzej Gugolek, Prorektor ds. kształcenia dr hab. Paweł Wysocki, prof. UWM, Dziekan Wydziału Bioinżynierii Zwierząt prof. dr hab. Urszula Czarnik, Prezes PTZ prof. dr hab. Anna Wójcik (fot. Sara Dzik)

towania zwierząt, lecz także wyróżniać i głośno mówić o gospodarstwach spełniających najwyższe standardy unijne (zwłaszcza z zakresu higieny i dobrostanu zwierząt), w których nie dochodzi do uchybień. Natomiast dr hab. Marcin Lis, prof. UR (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) przedstawił zagadnienia dotyczące „Nowych systemów i technologii w rolnictwie i w produkcji zwierzęcej”. Temat niezwykle interesujący ze względu na postęp techniki i technologii dających szereg nowych możliwości. Podczas Sesji Plenarnej miały miejsce wystąpienia firm wspierających LXXXV Zjazd PTZ reprezentowanych przez: Dawida Leskiego (Dyrektora Działu Badań i Rozwoju, Wipasz S.A.), który przedstawił: „Instytut Żywienia i Hodowli Polskiego Kurczaka w Kwasówce k/Międzyrzecza Podlaskiego” oraz dr. Ryszarda Kujawiaka (Szefa Działu Badań i Rozwoju, Sano) występującego z prezentacją: „Sano – najbardziej znana firma paszowa i największa ferma krów mlecznych w Polsce”. Prelegenci przedstawili w jak dynamiczny sposób rozwijały się reprezentowane przez nich firmy oraz ich główne cele i założenia na najbliższe lata. Po każdym z wygłoszonych referatów odbywały się dyskusje. Ilość pytań była znacząca, co wynikało przede wszystkim z aktualności wygłaszanych tematów. Nie zawsze rozmówcy zgadzali się ze sobą. Prowadzone obrady były merytoryczne i pełne wzajemnego szacunku. Uczestnicy wyraźnie podkreślali radość ze wspólnych debat wskazując, iż kilkanaście miesięcy pandemii zdecydowanie ograniczyło możliwość spotkań naukowych. Ostatnim punktem programu pierwszego dnia Zjazdu była Sesja Młodych Naukowców. Tegoroczne wystąpienia młodych badaczy odbyły się w języku polskim. Sesja ta nieprzerwanie od kilku lat odbywa się na zasadzie konkursu, w ramach którego zostaje wyłoniony najlepszy prelegent.

W drugim dniu Zjazdu odbyły się obrady w sekcjach specjalistycznych: Sekcja Chowu i Hodowli Bydła, Sekcja Chowu i Hodowli Drobiu + ESNA, Sekcja Chowu i Hodowli Koni, Sekcja Chowu i Hodowli Owiec i Kóz, Sekcja Chowu i Hodowli Trzody Chlewnej, Sekcja Chowu i Hodowli Zwierząt Futerkowych, Sekcja Chowu i Hodowli Zwierząt Towarzyszących i Dzikich i Sekcja Żywienia Zwierząt. Dyskusje były merytoryczne, obiektywne i wspierające. Można było zauważyć, że brakowało naukowcom branżowych spotkań i możliwości wymiany poglądów w interesującej ich tematyce. Ożywione rozmowy kontynuowano podczas przerwy kawowej.

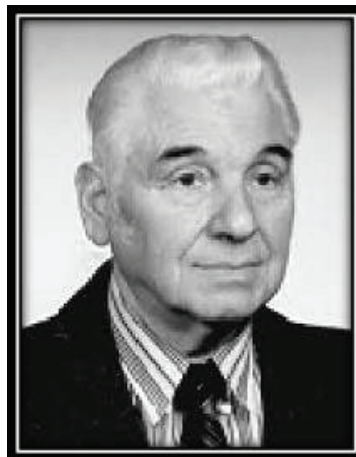
Mamy nadzieję, że sytuacja epidemiologiczna w kraju i na świecie pozwoli nam na to, aby w przyszłym roku w Krakowie spotkać się w trybie stacjonarnym i jak za dawnych lat, twarzą w twarz, porozmawiać, dyskutować, spędzić wspólnie czas.

*Prof. dr hab. Anna Wójcik, mgr inż. Sara Dzik
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Bioinżynierii Zwierząt,
Katedra Higieny Zwierząt i Środowiska*

Pro Memoria

Śp. Pan prof. dr hab. Bolesław Nowicki był wybitną osobowością naukową. Potrafił w sposób modelowy połączyć wiele obszarów aktywności pracownika naukowego wyższej uczelni i w każdym z nich odnosił znaczące sukcesy. Świadczy o tym między innymi bogaty różnorodny i bardzo znaczący dla rozwoju nauk zootechnicznych, zwłaszcza genetyki i hodowli zwierząt, dorobek naukowy, dydaktyczny i popularyzatorski. Opublikował 75 oryginalnych prac naukowych, 77 artykułów popularnonaukowych, 31 podręczników oraz 11 skryptów. Był autorem pierwszej w Polsce publikacji z zakresu genetyki cech ilościowych, która wprowadziła do polskiej zootechniki metody badań z tej, nieznanej wówczas w kraju, dziedziny nauki. Kontynuowanie badań z tego zakresu zaowocowało powstaniem we Wrocławiu tzw. wrocławskiej szkoły genetyki populacji i metod hodowli zwierząt, której członkami byli młodzi naukowcy z ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego) i Uniwersytetu Wrocławskiego zgromadzeni wokół prof. dr. hab. B. Nowickiego, a kontynuatorami byli i są pracownicy obecnej Katedry Genetyki Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Prof. B. Nowicki w latach 1961-1994 pełnił funkcje kierownika Katedry Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt. W tym okresie dzięki Jego dużemu zaangażowaniu znacznie poszerzył się profil badań naukowych i zajęć dydaktycznych prowadzonych w katedrze. W czasie kierowania przez prof. dr. hab. B. Nowickiego Katedrą nastąpił też znaczny rozwój kadry naukowej. Wielu pracowników katedry i osób spoza niej uzyskało stopień doktora (19, w tym 14 wypromował prof. dr. hab. B. Nowicki), doktora habilitowanego (8). Spośród doktorów habilitowanych wypromowanych w tym okresie w katedrze tytuł profesora uzyskało 7. Osiągnięcia te świadczą o dobrych warunkach stworzonych przez prof. dr. hab. B. Nowickiego oraz o Jego bezpośrednim zaangażowaniu. Prof. dr. hab. B. Nowicki skupiał wokół siebie również bardzo wielu magistrantów (był opiekunem około 240). Wiele z napisanych przez nich prac uzyskało nagrody na ogólnopolskich konkursach prac magisterskich. Szczególnie istotnymi osiągnięciami prof. dr. hab. Bolesława Nowickiego było autorstwo wielu dzieł zwartych, które

*Prof. dr hab. Bolesław Nowicki
(1928-2021)*

w wielu przypadkach były pierwszymi w kraju takimi opracowaniami. Wspaniałą cechą Profesora B. Nowickiego było to, że potrafił zainteresować tą działalnością młodszych współpracowników. Prof. dr hab. B. Nowicki oprócz tego, że tworzył zespoły opracowujące skrypty i podręczniki, to również zachęcał swoich współpracowników do samodzielnego ich pisania. Prof. dr hab. B. Nowicki był także znanym popularyzatorem wiedzy z zakresu hodowli zwierząt, zwłaszcza kóz. Był zapraszany jako wykładowca na spotkania z hodowcami i pracownikami instytucji zajmującymi się sprawami hodowli zwierząt. Swoją wiedzę z zakresu metod hodowlanych wdrażał do praktyki, hodując gołębie. Jest twórcą nowej rasy mięsnej, nazwanej "wrocławska mięsna". Obecni pracownicy Katedry Genetyki realizują i twórczo rozwijają zainicjowane przez Pana Profesora kierunki badawcze i dydaktyczne a wprowadzony przez Niego sposób pracy oraz relacje pomiędzy pracownikami są najtrwalszym wspomnieniem o Profesorze.

Pracownicy Katedry Genetyki Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
KRAJOWE	
XVI Kongres Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych http://xvi-kongres-ptnw.wmw.sggw.pl/	26-27.11.2021 Warszawa (on-line)
Konferencja naukowa – Rynki żywnościowe 4.0. https://foodmarkets.pl/	18-19.11.2021 r UP Poznań (on-line)
Ogólnopolska Konferencja Studentów i Doktorantów „Żywność, Żywnienie, Rynek. Innowacje w nauce i praktyce” https://www.sggw.edu.pl/ogolnopolska-konferencja-studentow-i-doktorantow-zywnosc-zywnienie-rynek-innowacje-w-nauce-i-praktyce/	18. 11. 2021 Wydział Żywnienia SGGW
III Ogólnopolska Przyrodnicza Konferencja Naukowa „Mater naturae” – osiągnięcia, wyzwania i problemy nauk przyrodniczych https://www.konferencja-przyrodnicza.pl/	10. 12. 2021 UP Lublin (hybrydowo)
LXXXVI Jubileuszowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Hodowla i chów zwierząt w Polsce – od tradycji do nowoczesności – 100 lat Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego”	14-16.09.2022 Kraków
MIĘDZYNARODOWE	
IGA virtual conference: Goats of the World and World of Goats – Emerging from the Shadow of COVID-19. https://www.icg2022.org/	16.11.2021 r. (on-line)
4th International Conference on Animal Health Surveillance – Bridging Science and Policy https://icaah4.org/	03-05.05.2022 r. Copenhagen, Denmark
XIX European Symposium on the Quality of Eggs and Egg products and XXV European Symposium on the Quality of Poultry Meat https://eggmeat2021.syskonf.pl/	8-10.06.2022 r. Kraków, Polska
Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych” https://biotechnologia.zut.edu.pl/strona-studentow/aktualnosci/	14-15.06.2022 r. UP w Lublinie
12th World Congress on Genetics Applied to Livestock Production https://wcgalp.com/	03-08.07.2022 r. Rotterdam, Netherlands
XXVI World’s Poultry Congress https://wpcparis2021.com/	7- 11.08.2022 r. Paris, France
10th anniversary edition of the „Agriculture and Food” conference https://sci-edu.org/2022/agriculture	16-19.08.2022 r. Burgas, Bulgaria
13rd International Conference on Goats (ICG 2021) https://www.iga-goatworld.com/	18-23. 09. 2022 r. Eger, Hungary
10th International Sheep Veterinary Congress https://isvc2023.com/	6-10.03.2023 r. Seville, Spain

Redakcja: Eugeniusz Grela, Aldona Kawęcka, Monika Michalczuk,
Ela Sawicka, Tomasz Szwaczkowski, Anna Wójcik
Kontakt: monika_michalczuk@sggw.edu.pl

Skład i łamanie – Joanna Płużańska
Projekt okładki – Patryk Grela

Sponsor wydawniczy

